

การศึกษาความรู้ความเข้าใจในการดูแลสวนและภูมิทัศน์ของคนสวน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Study of Knowledge in Garden Maintenance and Landscape of Gardeners at Mahasarakham University

ยศนันท์ ศรีวิจารณ์^{1*}, นิกอร์ นาชัยเพิ่ม¹ และมยุรี ชาวดอน¹
Yotsanon Sriwichan^{1*}, Nikorn Nachaiperm¹ and Mayuree Chawdon¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรตำแหน่งคนสวน สังกัด กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 103 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ One Way ANOVA ผลการวิจัยพบว่า บุคลากร ตำแหน่งคนสวน สังกัด กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความรู้ความเข้าใจในการดูแลสวนและภูมิทัศน์ด้านความรู้ทั่วไป ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 6.99$, S.D. = 1.53) ด้านความรู้เฉพาะตำแหน่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 17.43$, S.D. = 1.67) และผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการดูแลสวนและภูมิทัศน์ ด้านความรู้ทั่วไป และด้านความรู้เฉพาะตำแหน่ง จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า บุคลากรตำแหน่งคนสวน มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการดูแลสวนและภูมิทัศน์แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกันพบว่า บุคลากรตำแหน่งคนสวน โดยภาพรวมมีความรู้ความเข้าใจในการดูแลสวนและภูมิทัศน์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งมหาวิทยาลัยมหาสารคามควรให้ความสำคัญต่อบริบทนโยบายในการคัดเลือกบุคลากร ให้ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาปฏิบัติงานในองค์กรมากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาสารคามให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ “สู่มหาวิทยาลัยชั้นนำของเอเชีย”

คำสำคัญ: คนสวน การดูแลสวนและภูมิทัศน์ การดำเนินการ

Abstract

The purpose of this research was to compare the knowledge and understanding of garden maintenance and landscape gardening in Mahasarakham University. The samples used in the research were 103 personnel, positioning in gardeners under the Building and Ground at Mahasarakham University. The instrument used in this research was a questionnaire. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation, and One-Way ANOVA analysis. The results showed that the personnel in the gardener position affiliated with the Building and Ground, Mahasarakham University had general knowledge of garden maintenance and landscaping. Overall, it was at a moderate level ($\bar{X} = 6.99$, S.D. = 1.53). The knowledge of the specific position was at a high level ($\bar{X} = 17.43$, S.D. = 1.67). The comparative results of knowledge and understanding of garden maintenance and landscape gardening in general knowledge and knowledge of specific positions, classified by educational level was found that the gardener personnel at Mahasarakham University with different levels of education had different knowledge of garden maintenance and landscape gardening. When classified according to different work experiences, the gardener personnel were overall no differences in knowledge

¹ กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาสารคาม 44150

¹ Division of Building and Ground Mahasarakham University, Mahasarakham, 44150

*Corresponding author: e-mail: yotsanon.sriwichan@gmail.com

Received: August 21, 2022, Accepted: September 23, 2022, Published: May 1, 2023

and understanding of garden maintenance and landscape gardening. Mahasarakham University should pay attention to the policy in personnel recruitment in order to get more people with knowledges and abilities to effectively work for the organization and to develop Mahasarakham University in accordance with the strategy “To the leading university in Asia”.

Keywords: gardener, garden and landscape care, operation

บทนำ

งานจัดการภูมิทัศน์ กลุ่มงานภูมิทัศน์และจัดการสิ่งแวดล้อม กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการสนับสนุนการเรียนการสอนในด้านสอนการสร้าง การปรับปรุง และการดูแลรักษาสภาพภูมิทัศน์ภายในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในปัจจุบันงานจัดการภูมิทัศน์ มีบุคลากรในตำแหน่งคนสวน จำนวน 103 คน โดยรับผิดชอบในการดูแลพื้นที่ด้านภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม แบ่งเป็นเขตพื้นที่ขามเรียง จำนวน 78 คน และเขตพื้นที่ในเมือง จำนวน 25 คน ซึ่งมีภาระงานหลักในการปฏิบัติงานประจำจุดพื้นที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ได้แก่ 1) งานตัดหญ้า งานตัดแต่งกิ่งไม้ประดับ และงานตัดแต่งไม้ยืนต้น 2) งานกวาดเศษขยะ เศษใบไม้ และขนไปทิ้ง 3) การรดน้ำ กำจัดวัชพืช และการใส่ปุ๋ยตามสนามหญ้าและสวนหย่อม 4) งานรักษาความสะอาดบนผิวจราจร ถนน ทางเดินเท้า ทางจักรยาน และไหล่ทาง 5) งานบำรุงรักษาสวนปาริชาติ ภายในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และภาระงานรอง คือ การปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ให้มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม ของพื้นที่รอบนอกอาคารเรียน เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการใช้ประโยชน์ของนิสิต และบุคลากร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม รวมทั้งผู้มาติดต่อราชการ สามารถพบเห็นและสัมผัสได้โดยตรงถึงทัศนียภาพที่ดีและสวยงาม ส่งผลต่อภาพลักษณ์และความสวยงามของอาคารและพื้นที่โดยรอบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม งานสวนและภูมิทัศน์จึงจำเป็นต้องมีการดูแลบำรุงรักษาให้สวยงามสมบูรณ์อยู่อย่างสม่ำเสมอ โดยปฏิบัติงานบนพื้นฐานของความรู้ความเข้าใจในการดูแลสวนและภูมิทัศน์ อย่างไรก็ตามเพื่อคงสภาพความสวยงามของพืชพันธุ์และองค์ประกอบในพื้นที่นั้น ๆ ให้ดีอยู่เสมอ โดยมีปัจจัยหลายด้านที่เกี่ยวข้องกับงานดูแลบำรุงรักษาภูมิทัศน์ให้คงความสวยงาม สามารถใช้งานได้ดี และมีความปลอดภัยต่อผู้ใช้งานรวมถึงผู้ปฏิบัติงาน (Sternloff and Warren 1984; จามรี 2558; สมจิตร 2541)

ทั้งนี้มหาวิทยาลัยมหาสารคามเป็นอีกสถาบันการศึกษาหนึ่งที่คำนึงถึงสภาพสิ่งแวดล้อมในการอยู่อาศัยของนิสิตและบุคลากร โดยการบริหารจัดการให้พื้นที่กว่า 1,300 ไร่ แห่งนี้มุ่งหน้าสู่ความเป็น “Green University” หรือ มหาวิทยาลัยสีเขียว คือ มหาวิทยาลัยที่มีการพัฒนา พื้นฟูอนุรักษ์และสร้างการมีส่วนร่วมตลอดจนการบูรณาการองค์ความรู้ และกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงานและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาแบบพึ่งพาตนเองบนพื้นฐานของความสมดุล ระหว่างระบบนิเวศและสภาวะของคนที่มีความสุข การพัฒนาระบบการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยที่ตอบสนองต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พลังงาน และสร้างสภาวะที่ดีแก่คนในองค์กรและชุมชนบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับและทุกภาคส่วน (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2561) อีกทั้งสอดคล้องกับนโยบายในการพัฒนาศักยภาพพื้นที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ “สู่มหาวิทยาลัยชั้นนำของเอเชีย”

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์ของคนสวนมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่นำมาศึกษาวิจัย คือ บุคลากร ตำแหน่งคนสวน สังกัดกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 103 คน (กองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2564) โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบจงใจ (Purposive sampling)

สมมติฐานของการวิจัย

บุคลากร ตำแหน่งคนสวน มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่มีเพศ การศึกษา และประสบการณ์แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์มหาวิทยาลัยมหาสารคามแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการดูแลสวนและภูมิทัศน์ของคนสวน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมีตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ (independent variables) ได้แก่ เพศ การศึกษา และประสบการณ์
2. ตัวแปรตาม (dependent variables) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานดูแลสวนและภูมิทัศน์ของบุคลากร ตำแหน่งคนสวน กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 2 ด้าน คือ 1. ด้านความรู้ทั่วไป และ 2. ด้านความรู้เฉพาะตำแหน่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaires) โดยสร้างขึ้นมาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจ

1) การวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้ทั่วไปของคนสวน สังกัดกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำแนกตามคะแนนการทดสอบความรู้ การอธิบายโดยใช้คำร้อยละ

2) การวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้เฉพาะตำแหน่ง ของคนสวน สังกัดกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำแนกตามคะแนนการทดสอบความรู้ การอธิบายโดยใช้คำร้อยละ

3) การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ประเภท คือ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจาก หนังสือ รายงานทางวิชาการ ข้อมูลทางสถิติ บทความ ผลงานทางวิชาการ นิตยสาร วารสาร อินเทอร์เน็ตและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นข้อมูลประกอบการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลอ้างอิง รวมทั้งแผนผังมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เขตพื้นที่ขามเรียง และเขตพื้นที่ในเมือง (ภาพที่ 1) เพื่อนำมาเป็นข้อมูลกำหนดแนวคิดในการกำหนดแบบสอบถาม

ภาพที่ 1 แผนผังมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (A) เขตพื้นที่ขามเรียง (B) เขตพื้นที่ในเมือง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ทำการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับข้อมูลของผู้กรอกแบบสอบถาม โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้การวิเคราะห์ one -Way Analysis of Variance และเปรียบเทียบความแตกต่างโดย LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล

จากการศึกษาความรู้ความเข้าใจในการดูแลสวนและภูมิทัศน์ของคนสวน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เก็บตัวอย่างบุคลากร ตำแหน่งคนสวน 103 คน พบว่าเป็นเพศหญิง จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 และเพศชาย จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 ด้านระดับการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา (ม.1- 6, ปวช.) จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมา คือ ระดับประถมศึกษา (ป.1-6) จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 43.7 และระดับอนุปริญาขึ้นไป (ปวท., ปวส., ป.ตรี) จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 ในขณะที่ด้านประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 6- 10 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 61.2 รองลงมา คือ 11 ปีขึ้นไป จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 20.4 และระหว่าง 1- 5 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้ทั่วไป

จากการศึกษาข้อมูลพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจด้านความรู้ทั่วไปของหน่วยงานกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยข้อ 9 กลุ่มตัวอย่างตอบถูกมากที่สุด จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมา คือ ข้อ 10 จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 96.12 และข้อที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุด คือ ข้อ 1 และข้อ 3 จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 37.86 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คนสวน สังกัดกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำแนกตาม คะแนนการทดสอบความรู้ทั่วไป (n=103)

การทดสอบความรู้ทั่วไป	จำนวนผู้ที่ตอบถูก (ร้อยละ)	จำนวนผู้ที่ตอบผิด (ร้อยละ)	รวม
1. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สังกัด กระทรวงใด	39 (37.86)	64 (64.14)	103 (100.0)
2. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อใด	71 (68.93)	32 (31.07)	103 (100.0)
3. ใครเป็นผู้บริหารสูงสุดในกองอาคารสถานที่	39 (37.86)	64 (62.14)	103 (100.0)
4. ข้อใด คือ วิสัยทัศน์ของกองอาคารสถานที่	77 (74.76)	26 (25.24)	103 (100.0)
5. เวลาในการปฏิบัติราชการ คือ เวลาใด	53 (51.46)	50 (48.54)	103 (100.0)
6. ระหว่างการลาของลูกจ้างชั่วคราวมีสิทธิได้รับค่าจ้างระหว่างลา คือ การลาประเภทใด	93 (90.29)	10 (9.71)	103 (100.0)
7. สิทธิการลาพักผ่อนของลูกจ้างชั่วคราว มีสิทธิลาได้ ปี่ละกี่วัน	74 (71.84)	29 (28.16)	103 (100.0)
8. ลูกจ้างชั่วคราวที่มีสิทธิในการลาพักผ่อน จะต้องปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่ากี่เดือน	73 (70.87)	30 (29.13)	103 (100.0)
9. ผู้อำนวยการกองอาคารสถานที่ มีชื่อว่าอะไร	103 (100.0)	0 (00.0)	103 (100.0)
10. อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม คนปัจจุบัน ชื่ออะไร	99 (96.12)	4 (3.88)	103 (100.0)

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้เฉพาะตำแหน่ง

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างคนสวน สังกัดกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีความรู้ความเข้าใจด้านความรู้เฉพาะตำแหน่งคนสวน โดยกลุ่มตัวอย่างตอบข้อ 18 ถูกมากที่สุด จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 99.03 รองลงมา คือ ข้อ 2 และข้อ 20 จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 98.06 และข้อที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุดคือ ข้อ 15 จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 36.89

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คนสวน สังกัดกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคามจำแนกตามคะแนนการทดสอบความรู้เฉพาะตำแหน่ง (n=103)

การทดสอบความรู้เฉพาะตำแหน่งคนสวน	จำนวนผู้ที่ตอบถูก (ร้อยละ)	จำนวนผู้ที่ตอบผิด (ร้อยละ)	รวม
1. เราไม่ควรวางอุปกรณ์การเกษตรฝั่งแคต ดากฝน เพราะจะทำให้เกิดสนิมได้ง่าย (ถูกต้อง)	94 (91.26)	9 (8.74)	103 (100.0)
2. หลังการใช้อุปกรณ์การเกษตรควรเก็บให้เป็นที่เป็นทาง เพื่อความสะดวกและปลอดภัย (ถูกต้อง)	101 (98.06)	2 (1.94)	103 (100.0)
3. เราควรตรวจเช็คอุปกรณ์การเกษตรก่อนนำไปใช้งานทุกครั้ง (ถูกต้อง)	100 (97.09)	3 (2.91)	103 (100.0)
4. หากพบว่าอุปกรณ์การเกษตรเสียหายหรือชำรุดเราควรนำไปวางไว้ที่เดิม (ไม่ถูกต้อง)	84 (81.55)	19 (18.45)	103 (100.0)
5. บัวรดน้ำเมื่อใช้เสร็จให้นำไปโยนรวมกับอุปกรณ์ที่ใช้แล้ว (ไม่ถูกต้อง)	94 (91.26)	9 (8.74)	103 (100.0)
6. หลังการใช้งานแล้วควรม้วนเก็บสายยางให้เป็นระเบียบ (ถูกต้อง)	102 (99.03)	1 (0.97)	103 (100.0)
7. การลับคมกรรไกรตัดแต่งกิ่งควรใช้หินเจียร์ (ไม่ถูกต้อง)	74 (71.84)	29 (28.16)	103 (100.0)
8. การบำรุงรักษากรรไกรหลังการใช้งาน ควรทำความสะอาดและใช้น้ำมันหล่อลื่นทาขโคมบาง ๆ (ถูกต้อง)	98 (95.15)	5 (4.85)	103 (100.0)
9. การรักษาความสะอาดบนผิวจราจร ถนน ทางเดินเท้า และไหล่ทางเป็นหน้าที่คนสวน (ถูกต้อง)	93 (90.29)	10 (9.71)	103 (100.0)
10. ก่อนการตัดหญ้าเราต้องเดินสำรวจเศษวัสดุ หรือเศษก้อนหินก่อนทุกครั้ง (ถูกต้อง)	93 (90.29)	10 (9.71)	103 (100.0)
11. ในพื้นที่ที่เป็นเนินหรือมีความลาดชันควรใช้เครื่องตัดหญ้าแบบรถเข็นเดินตาม (ไม่ถูกต้อง)	90 (87.38)	13 (12.62)	103 (100.0)
12. ในพื้นที่กว้างใหญ่แบบราบควรใช้เครื่องตัดหญ้าแบบสะพายป่า (ไม่ถูกต้อง)	90 (87.38)	13 (12.62)	103 (100.0)
13. เพื่อการเจริญเติบโตที่ดี หญ้านวลน้อยควรปลูกในพื้นที่โล่งแจ้ง (ถูกต้อง)	99 (96.12)	4 (3.88)	103 (100.0)
14. เพื่อการเจริญเติบโตที่ดี หญ้ามาเลย์ควรปลูกในพื้นที่ร่มรำไร (ถูกต้อง)	93 (90.26)	10 (9.71)	103 (100.0)
15. การบำรุงให้สนามหญ้ามีสีเขียวสวยงามควรใช้ปุ๋ย สูตร 46-0-0 (ถูกต้อง)	87 (84.47)	16 (15.53)	103 (100.0)
16. การตัดหญ้าในฤดูฝนควรตัดไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง/เดือน (ถูกต้อง)	86 (83.50)	17 (16.50)	103 (100.0)
17. การตัดแต่งต้นไม้ใหญ่ช่วงที่เหมาะสมที่สุด คือ ช่วงฤดูหนาว (กลางเดือนตุลาคม – กลางเดือนกุมภาพันธ์) (ถูกต้อง)	83 (80.58)	20 (19.42)	103 (100.0)
18. ลักษณะของกิ่งไม้ใหญ่ที่ผิดหักติดอยู่กับต้น ควรตัดทิ้ง และตกแต่งแผลเพื่อป้องกันเชื้อรา (ถูกต้อง)	95 (92.23)	8 (7.77)	103 (100.0)
19. ลักษณะของกิ่งที่ไม่สมควรตัด คือ กิ่งกระโดง หรือกิ่งน้ำค้าง (ไม่ถูกต้อง)	38 (36.89)	65 (63.11)	103 (100.0)
20. การทำงานเป็นทีมให้สำเร็จต้องทำงานด้วยความรัก ความรับผิดชอบช่วยเหลือกัน และทำงานอย่างมีความสุข (ถูกต้อง)	101 (98.06)	2 (1.94)	103 (100.0)

ในขณะที่ภาพรวมของคนสวน สังกัดกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์ด้านความรู้ทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 6.99) ด้านความรู้เฉพาะตำแหน่ง อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 17.43) ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	N= 103		แปลค่า
	\bar{X}	(S.D.)	
ด้านความรู้ทั่วไป	6.99	1.53	ปานกลาง
ด้านความรู้เฉพาะตำแหน่ง	17.43	1.67	มาก
รวม	12.21	1.60	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์

คนสวน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์ ด้านความรู้ทั่วไปจำแนกตามเพศมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และคนสวน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์ ด้านความรู้เฉพาะตำแหน่งจำแนกตามเพศไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 4)

ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทั้ง 2 ด้าน พบว่า ค่า Sig. ในแต่ละด้านมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญ 0.05 แสดงว่าคนสวนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทั้ง 2 ด้าน โดยภาพรวมแตกต่างกัน (ตารางที่ 5)

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ด้านความรู้ทั่วไป และด้านความรู้เฉพาะตำแหน่ง รายละเอียดดังนี้

คนสวนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์แตกต่างกัน ด้านความรู้ทั่วไป โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) พบว่าคู่ที่มีความแตกต่าง ได้แก่ คนสวนที่มีระดับการศึกษานอปริญญาขึ้นไป (ปวท., ปวส., ป.ตรี) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์แตกต่างกันกับคนสวนที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.1-6) และระดับมัธยมศึกษา (ม.1-6, ปวช) (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 4 ตารางวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
จำแนกตามเพศ (n=103)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	เพศ				t.	Sig.
	ชาย (50)		หญิง (53)			
	X	S.D.	X	S.D.		
ด้านความรู้ทั่วไป	6.54	1.63	7.42	1.31	-3.012	0.003*
ด้านความรู้เฉพาะตำแหน่ง	17.44	1.93	17.42	1.39	0.075	0.940

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 ตารางวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
จำแนกตามระดับการศึกษา (N=103)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	แหล่งความแปรปรวน	SS	Df.	MS	F	Sig.
ด้านความรู้ทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	18.877	2	9.439	4.288*	0.016
	ภายในกลุ่ม	220.113	100	2.201		
	รวม	238.990	102			
ด้านความรู้เฉพาะตำแหน่ง	ระหว่างกลุ่ม	34.905	2	17.453	7.029*	0.001
	ภายในกลุ่ม	248.299	100	2.483		
	รวม	283.204	102			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ด้านความรู้ทั่วไป จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ระดับการศึกษา		
		ประถมศึกษา (ป.1-6)	มัธยมศึกษา (ม.1-6, ปวช.)	อนุปริญญาขึ้นไป (ปวท.,ปวส.,ป.ตรี)
		6.60	7.19	6.99
ประถมศึกษา (ป.1-6)	6.60	-	0.589	-1.800*
มัธยมศึกษา (ม.1-6, ปวช.)	7.19	-	-	-1.211
อนุปริญญาขึ้นไป (ปวท., ปวส., ป.ตรี)	6.99	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คนสวนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์แตกต่างกัน ด้านความรู้เฉพาะตำแหน่ง โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) พบว่า คู่ที่มีความแตกต่าง ได้แก่ คนสวนที่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษา (ม.1-6, ปวช.) และระดับอนุปริญญาขึ้นไป (ปวท.,ปวส.,ป.ตรี) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์แตกต่างกันกับคนสวนที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.1-6) (ตารางที่ 7)

ประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกันผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทั้ง 2 ด้าน พบว่า ค่า Sig ในแต่ละด้านมีค่ามากกว่านัยสำคัญ 0.05 แสดงว่า คนสวนสังกัดกองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทั้ง 2 ด้าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ด้านความรู้เฉพาะตำแหน่ง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ระดับการศึกษา		
		ประถมศึกษา (ป.1-6)	มัธยมศึกษา (ม.1-6, ปวช.)	อนุปริญญาขึ้นไป (ปวท.,ปวส., ป.ตรี)
		16.78	17.89	18.40
ประถมศึกษา (ป.1-6)	16.78	-	-1.109*	-1.622*
มัธยมศึกษา (ม.1-6, ปวช.)	17.89	-	-	0.513
อนุปริญญาขึ้นไป (ปวท., ปวส., ป.ตรี)	18.40	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 8 วิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน (N=103)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	แหล่งความแปรปรวน	SS	Df.	MS	F	Sig.
ด้านความรู้ทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	12.354	2	6.177	2.725	0.70
	ภายในกลุ่ม	226.637	100	2.266		
	รวม	238.990	102			
ด้านความรู้เฉพาะตำแหน่ง	ระหว่างกลุ่ม	11.824	2	5.912	2.175	0.119
	ภายในกลุ่ม	271.380	100	2.714		
	รวม	238.204	102			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยความรู้ความเข้าใจในการดูแลสวนและภูมิทัศน์ ของบุคลากรตำแหน่งคนสวน กองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า บุคลากร ตำแหน่งคนสวน สังกัด กองอาคารสถานที่

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความรู้ความเข้าใจในการดูแลสวนและภูมิทัศน์ด้านความรู้ทั่วไป ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 6.99$, S.D.= 1.53) ด้านความรู้เฉพาะตำแหน่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 17.43$, S.D.=1.67) และผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการดูแลสวนและภูมิทัศน์ ด้านความรู้ทั่วไป และด้านความรู้เฉพาะตำแหน่ง จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า บุคลากรตำแหน่งคนสวน มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการดูแลสวนและภูมิทัศน์แตกต่างกัน ทางด้านกระบวนการคิด การวางแผนการทำงาน และการแก้ไขปัญหา และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงานที่ต่างกันพบว่า บุคลากรตำแหน่งคนสวนมีความรู้ความเข้าใจในการดูแลสวนและภูมิทัศน์โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากสมมติฐานที่ว่า “บุคลากร ตำแหน่งคนสวน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่มีเพศ การศึกษา และ ประสบการณ์แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม แตกต่างกัน” จากการทดสอบ สมมติฐานโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) พบว่า คู่ที่มีความแตกต่าง ได้แก่ คนสวนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา (ม.1-6, ปวช.) และระดับอนุปริญญาขึ้นไป (ปวท., ปวส., ปตรี) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์แตกต่างกันกับคนสวนที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.1-6) ในขณะที่การมีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสวนและภูมิทัศน์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทั้ง 2 ด้าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจมาจากการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิตตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขรู้เท่าทัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540) ทั้งนี้การได้รับการศึกษาที่ดีอาจส่งผลต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานทั้งด้านกระบวนการในความคิด และการวางแผนเพื่อไปสู่ความสำเร็จในเป้าหมาย โดยสุรัสวดี (2547) ได้กล่าวว่า การวางแผน คือ การหาทางเลือกที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงาน โดยใช้ปัจจัยต่าง ๆ และมีเหตุผลเพื่อให้การดำเนินงานในอนาคตเป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพที่สุด เป็นกระบวนการเกี่ยวกับการคิดและการตัดสินใจที่ละเอียดอ่อน และต้องกระทำให้เสร็จสิ้นก่อนจะมีการดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ขณะที่ Sternloff and Warren (1984) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่องานดูแลบำรุงรักษาภูมิทัศน์ในหนังสือ Park & Recreation Maintenance Management สำคัญ คือ การจัดการงานดูแลบำรุงรักษา งานภูมิทัศน์ เป็นการรวมองค์ความรู้จากหลากหลายสาขาวิชา ไม่ว่าจะเป็น ภูมิสถาปนิก นักพืชสวน การจัดการหญ้า การป่าไม้ นิเวศวิทยา พยาธิวิทยาของพืช อุทกวิทยา วิศวกรรมโยธา วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมเคมี รวมถึงการบริหารและการจัดการ เป็นต้น ซึ่งหากมหาวิทยาลัยมหาสารคามสามารถดำเนินการคัดเลือกบุคลากรให้ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถตามคุณสมบัติ และหลักเกณฑ์ข้อกำหนดที่พึงประสงค์ได้ โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานดูแลสวนและภูมิทัศน์ของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้การจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรเป็นประจำ รวมถึงการเพิ่มค่าจ้างค่าตอบแทนหรือการให้รางวัลแก่บุคลากรซึ่งเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีต่อบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนการบูรณาการองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ จะทำให้มหาวิทยาลัยมหาสารคามพัฒนาสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างยั่งยืน อีกทั้งสอดคล้องกับนโยบายในการพัฒนาศักยภาพพื้นที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ “สู่มหาวิทยาลัยชั้นนำของเอเชีย”

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรให้ความสำคัญต่อนโยบายในการคัดเลือกบุคลากร เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาปฏิบัติงานในองค์กรมากยิ่งขึ้น
2. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรให้ความสำคัญในการฝึกอบรม การเพิ่มค่าตอบแทน เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรในการปฏิบัติงาน
3. บุคลากร ตำแหน่ง คนสวน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน ตลอดจนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาแก้ไขข้อบกพร่องต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแรงจูงใจที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานด้านสวนและภูมิทัศน์
2. ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และอุปสรรคของการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงานด้านสวนและภูมิทัศน์

เอกสารอ้างอิง

- กองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2564. สถิติบุคลากร. [Online]. Available: <https://pd.msu.ac.th/pd6/hr> (สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2564).
- จามรี อารยานิมิตสกุล. 2558. พืชพันธุ์ในงานภูมิสถาปัตยกรรม. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร. 300 หน้า.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2561. ข้อมูลทั่วไปของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. [Online]. Available: http://www.web.msu.ac.th/msucont.php?mn=mhistory&paction=SHOW_ABOUTMSU (สืบค้นเมื่อ 13 กันยายน 2564).
- สมจิตร โยธะคง. 2541. การจัดการงานดูแลบำรุงรักษาภูมิทัศน์. สำนักพิมพ์รวมสาส์น. กรุงเทพมหานคร. 269 หน้า.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540. แผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายการศึกษา. สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร. 73 หน้า.
- สุรัสวดี ราชสกุลชัย. 2547. การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 4. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร. 600 หน้า.
- Sternloff, R.E. and R. Warren. 1984. Park and Recreation Maintenance Management (2nd ed). NJ.: John Wiley & Sons. Hoboken. 338 pages.